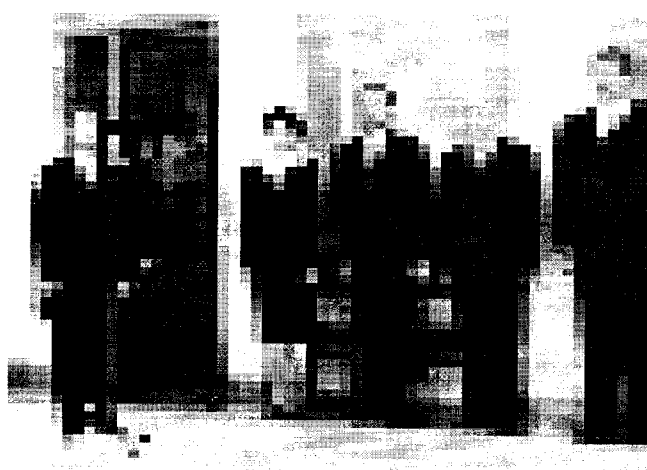


Eveniment

## REPUBLICA MOLDOVA ARE UN NOU GUVERN



La 31 martie curent Parlamentul Republicii Moldova, cu susținerea a 56 de deputați, a acordat vot de încredere Programului de activitate a Executivului Republicii Moldova „Progres și integrare” și noii componente a Guvernului în frunte cu Prim-ministru Zinaida Grecianii. Tot luni, Președintele Republicii Moldova, Vladimir Voronin, a semnat Decretul privind numirea Guvernului. În aceeași zi, la Președinție, membrii Guvernului au depus jurământul constituțional. Din noul Executiv fac parte:

Igor Dodon - prim-viceprim-ministru, ministrul economiei și comerțului;

Victor Stepaniuc – viceprim-ministru;

Andrei Stratan – viceprim-ministru, ministrul afacerilor externe și integrării europene.

Mariana Durleșteanu – ministrul finanțelor;

Anatolie Gorodenco – ministrul agriculturii și industriei alimentare;

Vasile Ursu – ministrul transporturilor și gospodăriei drumurilor;

Vladimir Baldovici – ministrul construcțiilor și dezvoltării teritoriului;

Violeta Ivanov – ministrul ecologiei și resurselor naturale;

Larisa Șavga – ministrul educației și tineretului;

Larisa Catrinici – ministrul sănătății;

Galina Balmoș – ministrul protecției sociale, familiei și copilului;

Artur Cozma – ministrul culturii și turismului;

Vitalie Pîrlog – ministrul justiției;

Valentin Mejinschi – ministrul afacerilor interne;

Vitalie Vrabie – ministrul apărării;

Pavel Buceațchi – ministrul dezvoltării informaționale;

Vasile Șova – ministrul reintegrării;

Valentin Guznac – ministrul administrației publice locale.

Conform Decretului Președintelui Republicii Moldova, din componența Guvernului fac parte din oficiu Mihail Formuzal, guvernatorul (bașcanul) UTA Găgăuzia (Gagauz-Yeri), și Gheorghe Duca, președintele Academiei de Științe a Moldovei.

# În numele progresului și integrării



**Fiind convocat într-o ședință specială la 31 martie curent, Parlamentul Republicii Moldova a aprobat Programul de guvernare și componența nominală a noului Executiv în frunte cu Zinaida Greceanii.**

Prezentînd membrilor Legislativului Programul de guvernare «Progres și integrare» și echipa sa, candidatul la funcția de Prim-ministru, Zinaida Greceanii, a menționat că membrii Guvernului își vor concentra eforturile pentru asigurarea unei creșteri economice solide, sporirea bunăstării poporului și progresului țării, deoarece este o echipă alcătuită din mai multe cadre tinere, tehnocrate și profesioniste. Acțiunile primordiale care urmează să fie implementate sînt fondate pe politicile reușite ale guvernărilor precedente.

Cerînd votul de încredere, candidatul la funcția de Prim-ministru a subliniat că membrii echipei guvernamentale sînt motivați pentru a-și concentra forțele și impulsiona reformele, orientîndu-le spre creșterea calității vieții cetățenilor, aliniînd-o la standardele europene. Rămînînd fideli vectorului integrării europene, pentru noul Executiv Programul de

guvernare va fi o temelie pentru relațiile viitoare dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană. După expirarea Acordului de Parteneriat și Cooperare, evaluările Comisiei Europene asupra implementării Planului de Acțiuni RM-UE, vor mobiliza și mai mult eforturile și resursele naționale pentru a obține din partea celor 27 de țări-membre ale UE un mandat de negociere pentru luna iunie curent privind inițierea unui nou document juridic. Concomitent, se vor întreprinde toate măsurile pentru aprofundarea cooperării bilaterale și multilaterale în structurile regionale.

Dat fiind perioadă restrînsă de guvernare, Zinaida Greceanii a subliniat că din primele zile după investire, Executivul va întreprinde acțiuni imediate în scopul realizării cu succes a programului său. Acestea-s: debirocratizarea procesului de luare a deciziilor, eliminarea deciziilor formale și cu caracter declarativ, consolidarea planificării strategice și capacității de prioritizare a politicilor prin crearea și fortificarea Unității de politici în cadrul Aparatului Guvernului.

Programul de activitate a Guvernului este structurat în cinci blocuri însoțite de obiective pe termen

mediu și acțiuni pe termen scurt: 1) sporirea calității actului de guvernare; 2) consolidarea instituțiilor democratice; 3) asigurarea securității și integrității țării; 4) sporirea competitivității economice; 5) promovarea incluziunii sociale și regionale. Ele, în esență, rezidă din Strategia Națională de Dezvoltare și vor asigura continuitatea dezvoltării țării pe termen mediu, iar realizarea lor în perioada 2008-2009 în ansamblu va permite atingerea rezultatelor scontate.

Realizarea cu succes a Programului de guvernare este posibilă doar în condițiile unei administrații publice competente, profesioniste și eficiente, orientate spre prestarea către societate a unor servicii calitative, iar procesul decizional în administrația publică trebuie să fie transparent, fondat pe practicile moderne de guvernare și lipsit de orice elemente de corupție, a menționat Z. Greceanii. Îmbunătățirea performanței administrației publice se va extinde pe trei direcții principale: reforma administrației publice, eficientizarea cheltuielilor publice și combaterea corupției în administrația publică de toate nivelele.

Pentru asigurarea democrației participative Guvernul își va concentra activitatea imediată pe trei direcții de bază: libertatea mass-media, dialogul activ cu societatea civilă și independența justiției. Guvernul va acorda o atenție deosebită atragerii investițiilor și creării noilor locuri de muncă, reglementării conflictului transnistrean și asigurării unei securități naționale interne și externe, menținerii neutralității statului și extinderii politicilor de bună vecinătate, precum și promovării securității economice a Republicii Moldova.

Activitatea Guvernului în următoarea perioadă se va ghida de regula: **acțiunile trebuie să fie concrete, realiste și realizabile.**

# DELEGAȚIE TAJICĂ LA ACADEMIE

La 29 martie curent Alexandru Roman, rector al Academiei de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova,

Franței, Belarusului, Rusiei acreditate în țara noastră, reprezentanțele Băncii Mondiale, SIPU-International, UNFPA etc. A. Roman a spus că Academia este disponibilă pentru

Republicii Moldova. Dumnealui a menționat că structura și activitatea serviciului public tajic este asemănător cu cele din țările asiatice, precum Kazahstan, Kîrgîzstan, iar cadrele pentru administrația publică centrală și



doctor habilitat, profesor universitar, a avut o întrevedere cu Jumakhon Davlatov, directorul Departamentului administrație publică de pe lângă președintele Republicii Tajikistan, și Nazira Gaforova, rector al Institutului de perfecționare a cadrelor din serviciul public al acestui stat asiatic, aflați la Conferința internațională în domeniul gestionării resurselor umane în serviciul public care s-a desfășurat la Chișinău.

Oaspeții au fost familiarizați cu structura Academiei, activitatea didactico-științifică a direcțiilor și catedrelor, succesele repurtate de masteranzii și doctoranzii instituției pe parcursul celor 15 ani de activitate. Rectorul A. Roman a accentuat că întreaga activitate a instituției este permanent în atenția Președintelui Republicii Moldova, dl Vladimir Voronin și susținută de Parlamentul și Guvernul țării. Totodată D-sa a menționat impactul benefic al colaborării internaționale a Academiei cu instituțiile omoloage din Ucraina, Belarus, Rusia, Letonia, România, Bulgaria, dintr-un șir de țări francofone, ambasadele SUA,

a-și extinde aria colaborării cu potențialii parteneri din Asia, invitându-i pe oaspeți la Conferința internațională științifico-practică din 20 mai 2008, consacrată



aniversării a 15-a de la fondarea Academiei.

Jumakhon Davlatov, în numele delegației tajice, a mulțumit pentru invitația de a vizita Academia și posibilitatea de a prelua din experiența instruirii cadrelor din serviciul public al

locală sînt pregătite în instituțiile de profil din Rusia, Ucraina, Japonia, Kazahstan, Kîrgîzstan, ultima - condusă de rectorul N. Gaforova, preocupată, în special, de perfecționarea profesională a specialiștilor din domeniu. Nazira Gaforova a afirmat că a rămas plăcut surprinsă de condițiile în care activează corpul profesoral-didactic al Academiei, formele și metodele de lucru cu masteranzii și audienții în cadrul Direcției de perfecționare profesională a personalului. Membrii delegației tajice au acceptat ca pe viitor să fie semnat un Protocol de colaborare cu Academia de Administrare Publică.

La întrevedere au fost prezenți Emil Ciobu, ambasador, doctor, conferențiar universitar, Oleg Balan, doctor, conferențiar universitar, Dumitru Patrașcu, doctor habilitat, profesor universitar, Ion Duca, membri ai Senatului, șefi direcții, Cristina Pantea, șef Secție cooperare internațională.

**Vlad CIOBANU**

# PARTICIPARE PUBLICĂ ȘI TRANSPARENTĂ ÎN REFORMAREA RELAȚIILOR INTERBUGETARE

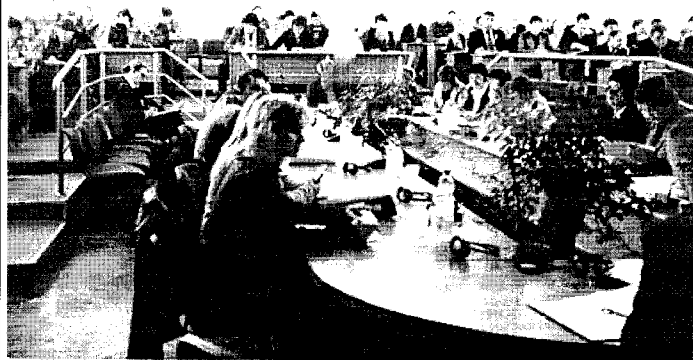
În zilele de **11, 14 și 19 martie 2008** la Chișinău și Bălți s-au desfășurat **discuții publice** pe marginea proiectului Legii privind finanțele publice locale în redacție nouă, elaborat de Ministerul Finanțelor în contextul politicilor de descentralizare.

Discuțiile publice au fost organi-

de relații interbugetare directe între autoritățile publice locale publice centrale, cu sistemul de dotații și transferuri din bugetul de stat către bugetele locale, alte aspecte



UN PLANTAR PLANTAT ÎN PRIMĂVERA  
ÎN CUREA OPORTUNITATE AL NĂSCUT



zate de Ministerul Finanțelor și Ministerul Administrației Publice Locale în parteneriat cu Centrul de Antreprenariat Social și Investigații „Counterpart” în cadrul Programului „Descentralizarea Fiscală în Moldova”.

În cadrul discuțiilor Valentin Guznac, Ministrul Administrației Publice Locale a relatat despre perspectivele descentralizării administrative, iar Mihail Pop, Ministrul Finanțelor și Nina Lupan, Viceministrul Finanțelor – despre conceptul reformei sistemului finanțelor publice locale și proiectul Legii privind finanțele publice locale în redacție nouă. Rectorul Academiei de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova, Alexandru Roman a subliniat rolul profesorilor și colaboratorilor Academiei în promovarea reformelor din administrația publică centrală și locală.

Specialiștii Ministerului Finanțelor au prezentat elementele specifice ale reformei în conformitate cu noile tipuri

finanțele publice locale asupra legislației conexe.

În cadrul discuțiilor activ au luat parte atât reprezentanții autorităților publice locale de nivelul întâi, cât și de nivelul al doilea, reprezentanții asociațiilor reprezentative ale aleșilor locali.

Participanții au pus în discuție o serie de probleme ce țin de resursele financiare ale autorităților publice locale, modalitatea de gestiune a acestora, necesitățile de investiții locale, mecanismul financiar de echilibrare a bugetelor locale și depășire a crizei financiare a autorităților publice locale, alte probleme importante. De asemenea, au efectuat o serie de propuneri și sugestii, care vor fi folosite pentru definitivarea proiectului Legii privind finanțele publice locale.

Una dintre propunerile constructive constă în necesitatea pregătirii proiectului Legii privind finanțele publice locale în conformitate

ale reformei sistemului finanțelor publice locale. Consultantul juridic al CASI Counterpart a efectuat o analiză a impactului juridic al proiectului Legii privind

cu schimbările din legislația conexă, ceea ce ar contribui la implementarea eficientă a reformei în domeniul finanțelor publice locale.

La discuțiile publice finanțate de Fundația Soros-Moldova în cadrul proiectului „Participare publică și transparentă în reformarea relațiilor interbugetare în Moldova” au participat circa 370 de reprezentanți ai autorităților publice locale de nivelul unu și doi din 31 de raioane, municipiile Bălți, Chișinău și UTA Gagauz Yeri, membrii asociațiilor de primari, specialiștii ministerelor de ramură și ai Academiei de Administrare Publică, experții Coaliției pentru descentralizarea fiscală.

În baza consultării opiniilor reprezentanților autorităților publice locale și propunerilor pentru noul proiect de lege se va face evaluarea **impactului financiar, administrativ și juridic al proiectului Legii privind finanțele publice locale**. Rezultatele evaluării vor fi folosite pentru pregătirea variantei finale a proiectului Legii privind finanțele publice locale, modificarea și completarea actelor legislative conexe.

**Pentru conformitate:**  
**Svetlana ARIONESCU,**  
**director CASI Counterpart,**  
**Membru al Coaliției pentru**  
**Descentralizarea Fiscală**

# FRANCOFONIE ÎN MOLDOVA

De la 21 membri în momentul creării sale, după a X-ea Conferință la Ouagadougou, 49 de state și guverne, 4 organizații asociate și 10 observatori, cu 600 mln. locuitori de pe cinci continente ale lumii constituie astăzi comunitatea francofonă. În momentul când acest început de mileniu vine cu o multitudine de bulversări socioeconomice și politice, această comunitate oferă statelor membre și țărilor, cu intenții clare de aderare la segmentul valoric al Francofoniei, noi căi de vădită originalitate întru dezvoltare, apărare a drepturilor omului, identitate culturală etc. Franța a fost unul din primele state, care a fenomenalizat o veritabilă diplomatie culturală prin intermediul școlilor, centrelor culturale, alianțelor franceze, cooperării științifice și tehnice ș.a.

Din decembrie 1995, Republica Moldova este parte componentă a Francofoniei. Alianța franceză, din spațiul geografic în care existăm, contribuie esențial la punerea în aplicare a unei politici de difuzare și civilizare franceză în Moldova și de promovare a culturii poporului nostru în Franța. Ea face eforturi considerabile întru difuzarea cărții și filmului francez, programelor radio și de televiziune, perfecționării metodelor de învățare-predare a limbii, culturii și civilizației

franceze. Limba franceză se predă în majoritatea școlilor și liceelor, la toate facultățile instituțiilor superioare din republică, dar se instruiesc ca profesori de franceză doar la Universitatea

comunitate deschisă pentru toate țările și popoarele lumii. Esențialmente, ea reunește o multitudine de state foarte diferite prin istorie, cultură, dezvoltare, dar care doresc să afirme identitatea lor în contextul proceselor de mondializare actuală.

Cuvântul „francofonie” a fost conceput de către geograful francez Onésime Reclus în momentul când s-a gândit să clasifice locuitorii Terreii în funcție de limba vorbită. Francofonia cuprindea, prin urmare, atât o dimensiune lingvistică, cât și una geografică, desemnând ansamblul teritoriilor unde se vorbea franceza.

Dacă, la începuturile sale, Francofonia avea semnificația unei dimensiuni culturale, componentele de evoluție recentă demonstrează principiul unei pluralități întru coabitare și diversitate întru solidarizare cu efecte novatorii și originale în peisajul politic, economic și cultural internațional.

În prezent, Francofonia este o comunitate internațională de pe cinci continente ale lumii. Considerăm necesar să expunem unele repere istorice, care au marcat activitățile esențiale ale Organizației Internaționale a Francofoniei.



## Francofonia în evoluție

1880 - Geograful francez Onésime Reclus (1837-1916) a inventat termenul de francofonie pentru a defini grupurile de persoane și de țări, care utilizează limba franceză în diverse împrejurări.

1950 - Crearea Uniunii internaționale a jurnaliștilor și a presei de limbă franceză.

1960 - Crearea Conferinței miniștrilor educației naționale din țările francofone.

1967 - Constituirea Asociației Internaționale a Parlamentarilor de limbă franceză.

1969 - Crearea Conferinței miniștrilor tineretului și sporturilor din țările francofone (CONFESJES).

1970 - La Conferința de la Niamey s-a creat primul organism interguvernamental al francofoniei; Agenția de cooperare culturală și tehnică.

1986 - Prima reuniune a francofoniei la Paris.

1991 - Reuniunea de la Paris, în noiembrie, la care au luat parte 50 de țări, a admis România, Bulgaria și Cambodgia.

1995 - La a 6-a Reuniune, consacrată afirmării politice a comunității francofone pe scena internațională, a fost admisă și Moldova.

1996 - Conferința miniștrilor a adoptat Carta Francofoniei.

1998 - Conferința miniștrilor, care a avut loc la București, a adoptat Rezoluția „Organizarea Internațională a Francofoniei”.

2006 - A 11-a Reuniune desfășurată la București, a avut ca temă principală: „Francofonia spre o societate informațională și știința educației pentru toți”.

de Stat și Universitatea Pedagogică din Bălți.

Organizație cu vocație universală, Francofonia este prin natura sa o

Pentru conformitate:  
Vlad CANTÎR

Parlamentul Republicii Moldova a adoptat pe data de **22 februarie 2008** **Legea cu privire la Codul de conduită a funcționarului public.** Codul de conduită a funcționarului public este important atât în contextul modernizării activității administrației publice, conform standardelor stabilite de Comunitatea Europeană, cât și în contextul acțiunilor întreprinse de

cadrul legal și instituțional al țărilor-membre, a codurilor sau normelor de conduită a funcționarilor publici (în special, Convenția ONU împotriva corupției, recomandările Grupului de State împotriva Corupției (GRECO) ale Consiliului Europei, inițiativa Anti-Corupție (SPAI)). La elaborarea Codului de conduită a funcționarului public s-a ținut cont de Recomandarea

Cehia, Estonia etc.

Scopul major al acestui document constă în asigurarea unei administrări eficiente în interesul public, crearea unui climat de încredere al cetățenilor în autoritatea publică etc.

Codul de conduită stabilește un ansamblu de norme de comportament pe care trebuie să le respecte un funcționar public pe parcursul

## FUNCȚIONARIII PUBLICI VOR AVEA UN COD DE CONDUITĂ

Guvern cu scopul excluderii fenomenului corupției în serviciul public. Conform prevederilor legii, Codul de

Comitetului de miniștri al Consiliului European cu privire la Codul de conduită pentru oficialii publici. Iar

activității sale în cadrul serviciului public. În același timp, Codul de conduită informează cetățenii despre conduita pe care trebuie să o aibă funcționarii publici.

**Principiile stabilite de Codul de conduită care trebuie să fie respectate de funcționarii publici sînt: legalitatea, imparțialitatea, independența, profesionalismul, loialitatea.** Iar normele de conduită prevăzute de Cod se referă la aspectele ce țin de asigurarea accesului la informație, utilizarea resurselor publice, cadourile și avantajele, conduita în cadrul relațiilor internaționale și conflictul de interese.

Conform unor prevederi ale codului de conduită, funcționarul public nu are dreptul să influențeze alte persoane fizice sau juridice, alți funcționari publici, iar apartenența politică a funcționarului public nu trebuie să influențeze comportamentul și deciziile acestuia. În aceeași ordine de idei, codul de conduită îi interzice oricărui funcționar public să facă propagandă sau agitație în favoarea vreunui partid, să colecteze fonduri pentru formațiuni politice etc.

De asemenea, funcționarului public îi este interzis să solicite sau să accepte cadouri, să beneficieze de servicii, favoruri sau de alte avantaje considerate drept recompensă pentru îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu.  
(Continuare în pag. 7)



conduită va fi pus în aplicare începînd cu 1 ianuarie 2009.

Normele de comportament ale funcționarilor publici au fost întotdeauna subiect controversat pentru discuții. De aceea, inițiativa lansată în cadrul reformei administrației publice centrale de a elabora și a adopta un Cod de conduită ce stabilește principiile și normele de comportament ale funcționarilor publici în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu este extrem de bine venită.

Totodată, Convențiile, acordurile și alte acte semnate și ratificate de Republica Moldova conțin clauze referitoare la necesitatea aplicării, în

adoptarea **Codului de conduită se încadrează în obiectivele Strategiei de reformă a administrației publice centrale, Programului de activitate a Guvernului pentru anii 2005-2009, Planului de acțiuni Republica Moldova - Uniunea Europeană, acțiunilor de combatere a corupției, aprobate de către Parlament.**

Practica existenței unor coduri care enunță principii și norme de comportament pentru funcționarii publici există într-un șir de state cum ar fi Marea Britanie, Australia, Noua Zeelandă, Ungaria, Portugalia, România, Bulgaria, Georgia, Polonia,



*Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova Vă invită să participați la conferința jubiliară internațională științifico-practică Academia de Administrare Publică – 15 ani de modernizare a serviciului public din Republica Moldova, care va avea loc la data de 20 mai 2008, cu începere de la orele 09:00, în incinta Academiei.*

### **Tematica Conferinței:**

**Atelierul nr. 1:** Modernizarea administrației publice în Republica Moldova: realizări și perspective.

**Moderatori:** Balan Oleg, doctor în drept, conferențiar universitar;

Popescu Teodor, doctor în istorie, conferențiar universitar.

**Atelierul nr. 2:** Democratizarea sistemului politic în contextul consolidării

societății moldovenești.

**Moderatori:** Tăriță Orest, doctor în politologie, conferențiar universitar.

Crăciun Claudia, doctor în pedagogie, profesor universitar.

**Atelierul nr. 3:** Organizarea statală a Republicii Moldova: perspective de dezvoltare.

**Moderatori:** Pogoneț Galina, doctor în drept, lector superior universitar.

Romandăș Nicolae, doctor în drept, conferențiar universitar.

**Atelierul nr. 4:** Eficientizarea managementului public în Republica Moldova.

**Moderatori:** Cojocaru Svetlana, doctor în economie, conferențiar universitar.

Blanovschi Andrei, doctor în economie, conferențiar universitar.

**Atelierul nr. 5:** Guvernarea electronică

în Republica Moldova: strategii și tehnologii de implementare.

**Moderatori:** Patrașcu Dumitru, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar.

Gamov Igor, doctor în economie, conferențiar universitar.

**Atelierul nr. 6:** Interesul național al Republicii Moldova în contextul relațiilor internaționale contemporane.

**Moderatori:** Ciobu Emil, doctor în filozofie, conferențiar universitar.

Colațchi Angela, doctor în sociologie, lector superior universitar.

**Atelierul nr. 7:** Oportunitatea studierii limbilor străine în contextul integrării europene.

**Moderatori:**

Gorea Ana, doctor în filologie, conferențiar universitar.

Canțir Vlad, lector superior universitar.

### **Reforma APC**

(Sfârșit. Început în pag. 6)

care îi sînt destinate personal, familiei, rudelor, prietenilor și îi pot influența corectitudinea în exercitarea funcției publice deținute. La acest capitol, sînt admise excepțiile „conform normelor de politețe și de ospitalitate unanim recunoscute, semne de atenție și suvenir simbolic”.

Potrivit aceluiași Cod, funcționarul public este obligat să asigure informarea activă, corectă și la timp a cetățenilor asupra chestiunilor de interes public, să asigure accesul liber la informație și să respecte termenele de furnizare a informației, conform cadrului normativ și legislativ în vigoare. În



Respectarea principiilor și normelor stabilite prin cod va fi obligatorie pentru toți funcționarii publici și va

nistrației publice. Guvernul va stabili, ulterior, modalitatea de activitate a comisiilor respective, inclusiv modul de

## **FUNCȚIONARII PUBLICI VOR AVEA UN COD DE CONDUITĂ**

contextul facilitării comunicării instituțiilor publice cu mass-media, Codul de conduită a funcționarului public stabilește că procesul de comunicare din numele autorității este efectuat doar de funcționarii abilitați cu aceste atribuții. Totodată, proiectul de lege cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, adoptat recent în prima lectură de legislativ, stabilește dreptul fiecărui funcționar public la exprimarea opiniei.

asigura realizarea eficientă a interesului public. Iar orice încălcare a Codului constituie o abatere disciplinară căreia îi vor fi aplicate dispozițiile legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Potrivit proiectului de lege cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, sancțiunile disciplinare vor fi aplicate după cercetarea cazurilor de încălcare a Codului de conduită, care va fi desfășurată de către comisiile de disciplină, create în fiecare autoritate a admi-

sesizare a acestora etc.

Codul de conduită a funcționarului public adoptat se înscrie în șirul inițiativelor Guvernului de creare a unui serviciu public profesionist, care activează în interesul cetățenilor țării, bazat pe principii și practici de bună guvernare promovate de țările membre ale Uniunii Europene.

**Direcția de analiză  
a coordonării politicilor  
din cadrul Aparatului  
Guvernului Republicii Moldova**

## NECESITATEA ADOPTĂRII CODULUI ECOLOGIC AL REPUBLICII MOLDOVA ÎN CONTEXTUL INTEGRĂRII EUROPENE

Odată cu adoptarea Declarației de Independență prin Legea nr. 691-XII din 27.08.1991 și recunoașterea Republicii Moldova ca stat suveran și independent de comunitate internațională, s-a format și un sistem ramificat în domeniul legislației ecologice. În vârful piramidei acestui sistem se află imperativele ecologice ale Constituției RM, cum ar fi: (art.37) „Dreptul la un mediu înconjurător sănătos” (art.59) „Protecția mediului înconjurător și ocrotirea monumentelor” (art.126-127). În perioada anilor 1991-2007, Legislativul țării a elaborat și adoptat peste 250 de acte normative, care, direct sau indirect, reglementează relațiile ecologice din societate. Pornind de la cele spuse vom menționa că juriștii-ecologiști att din țară, cât și de peste hotare, tot mai des abordează ideea elaborării și adoptării Codului Ecologic. Astfel, juristul Igor Trofimov în teza sa de doctor în științe a lansat ideea de inițiere și adoptare a Codului Ecologic. Aceeași părere o susține și un alt jurist autohton, Rodica Iordanov. Însă, în afară de propunerile înaintate de ambii cercetători, unele argumente

profunde în favoarea adoptării Codului Ecologic nu se aduc.

Natalia Zamfir în lucrarea sa „Mecanismul implementării actelor internaționale de mediu în dreptul național al Republicii Moldova” nu numai că face propuneri referitor la elaborarea și adoptarea Codului Ecologic al Republicii Moldova, dar formulează și soluții concrete, cum ar fi: codificarea treptată (pe etape) a legislației ecologice (pe principiul ramural); etapa codificării interamurale (la această etapă urmează a fi elaborat și adoptat Codul Ecologic).

În viziunea noastră, acest act codificat va fi un act normativ principal nou, bazat nu pe principiul codificării ramurale, ci interamurale, respectiv, nu concomitent cu alte ramuri codificate privind resursele naturale ca: Codul Funciar, Codul Subsolului, Codul Apelor, Codul Silvic și legile din domeniul protecției mediului (privind protecția mediului înconjurător, protecția aerului atmosferic, fondul ariilor naturale protejate de stat etc.), dar pentru a le substitui.

O problemă stringentă

cu caracter conceptual în elaborarea proiectului Codului Ecologic constituie conținutul volumului reglementărilor juridice. Cu probleme similare s-au ciocnit savanții ucraineni la elaborarea Codului Ecologic al Ucrainei, la fel ca și

inițierii elaborării și adoptării proiectului Codului Ecologic al URSS a fost propusă de savantul rus V. Petrov. Sub conducerea lui, la Catedra de Drept ecologic și funciar din cadrul Facultății de Drept a Universității de Stat din Moscova, la sfârșitul



juriștii-ecologiști ruși la elaborarea Codului Ecologic al Federației Ruse.

În Ucraina, încă la sfârșitul anului 2004, juriștii-ecologiști din cadrul Institutului Statului și Dreptului al Academiei de Științe a Ucrainei au elaborat și au prezentat Parlamentului proiectul noului Cod Ecologic al Ucrainei. Structura normelor Codului Ecologic este sistematizată în modul următor: Preambulul, 11 capitole, 50 de secțiuni și 285 de articole.

Vom menționa că, pentru prima dată, ideea

anului 1980 a fost elaborat proiectul Codului Ecologic al URSS, iar la începutul anului 1990 a fost elaborat proiectul Codului Ecologic al Federației Ruse.

În acțiunea de racordare a legislației ecologice a Republicii Moldova la noile realități economico-sociale ale țării și la exigențele abordate în prezent, este important a se ține cont de legislațiile ecologice existente în țările cu cele mai performante rezultate în domeniu, ca: Elveția, Suedia, Franța, Germania ș.a. De  
(Continuare în pag. 9)



exemplu, în Franța a fost elaborat Codul Mediului, care este actualizat periodic. În Republica Bașkortostan din Federația Rusă încă în anul 1992 a fost adoptat Codul Ecologic, care conține 95 de articole.

Reieșind din cele menționate, vom stabili reglementările de bază ale conceptului proiectului Codului Ecologic al Republicii Moldova, care urmează să conțină:

1. Fundamentarea necesității

a legislației, inclusiv să fie întocmit conform tehnicii legislative și normelor limbii literare.

În viziunea noastră, structura Codului Ecologic al Republicii Moldova va fi alcătuită din trei părți – partea generală, partea deosebită și partea specială, care va fi grupată în capitole și articole.

Partea generală se preconizează să fie alcătuită din șase capitole: „Drepturile și obligațiunile ecologice ale

radiației ionizate”.

În partea specială se presupune includerea a trei capitole: „Colaborarea internațională în domeniul protecției mediului”, „Colaborarea internațională în domeniul protecției solurilor și folosirea durabilă a resurselor funciare”, „Colaborarea internațională în domeniul protecției subsolului, resurselor acvatice, regnului animal, aerului atmosferic și gestionarea durabilă a acestora”.

## **NECESITATEA ADOPTĂRII CODULUI ECOLOGIC AL REPUBLICII MOLDOVA ÎN CONTEXTUL INTEGRĂRII EUROPENE**

adoptării noului act legislativ, inclusiv analiza direcțiilor și a nivelului de dezvoltare a legislației din domeniul dat.

2. Motivarea necesității adoptării Codului Ecologic al Republicii Moldova.

3. Determinarea scopului viitorului act legislativ.

4. Stabilirea obiectivelor viitorului act legislativ.

5. Determinarea locului viitorului act normativ în legislația în vigoare.

Elaborarea Codului Ecologic al Republicii Moldova presupune includerea și sistematizarea tuturor codurilor specializate, precum și a legilor, inclusiv decretele Președintelui RM, hotărârile Guvernului, ce reglementează relațiile din acest domeniu.

6. Stabilirea structurii viitorului act legislativ.

Structura Codului Ecologic, potrivit p. 2 art. 4 al Legii privind actele legislative trebuie să corespundă dispozițiilor constituționale și să fie, în concordanță, cu cadrul juridic existent, cu sistemul de codificare și unificare

persoanelor fizice și juridice”, „Dreptul de proprietate asupra resurselor naturale”, „Administrarea în domeniul protecției mediului, asigurarea securității ecologice, folosirea terenurilor și a altor resurse naturale”, „Mecanismul economic în domeniul protecției mediului, asigurării securității ecologice, folosirea terenurilor și a altor resurse naturale”, „Răspunderea juridică și soluționarea litigiilor din domeniul mediului”, „Educarea și instruirea ecologică a populației”.

Partea deosebită va fi alcătuită după principiul ramural și va conține nouă capitole: „Protecția mediului ambiant și asigurarea securității ecologice a persoanelor și a altor obiecte”, „Folosirea și protecția solului”, „Folosirea și protecția subsolului”, „Folosirea și protecția resurselor acvatice și a ecosistemelor acvatice”, „Folosirea și protecția regnului animal”, „Folosirea și protecția resurselor silvice”, „Protecția aerului atmosferic”, „Gestionarea deșeurilor, substanțelor toxice, îngrășămintelor minerale și a pesticidelor”, „Protecția împotriva

7. Evaluarea consecințelor juridice în legătură cu adoptarea și aplicarea actului legislativ propus.

La prima vedere se poate concluziona că, elaborarea și adoptarea Codului Ecologic al Republicii Moldova va implica o analiză profundă, aproximativ până la 4-5 niveluri, sistematizarea normelor juridice ecologice și a actelor în care se conțin și, respectiv, formarea bazei juridice pentru soluționarea problemelor abordate de ordin social, inclusiv celor de ordin juridic. Procesul de sistematizare a actelor normative naționale va permite înlăturarea unei părți considerabile din actele normativ-juridice amorse, structurarea și consolidarea legislației ecologice.

**Ion GUCEAC,**  
doctor habilitat,  
profesor universitar,  
Catedra științe juridice, AAP  
**Victor URSU,**  
lector universitar,  
Catedra drept procesual civil  
Universitatea de Stat  
din Moldova

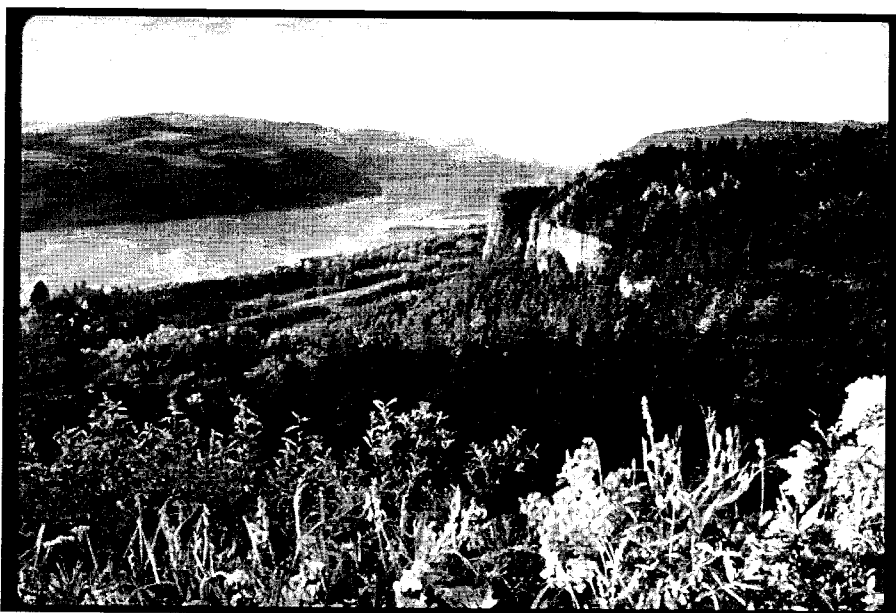
Problema protecției mediului ambiant și a viitorului umanității în Republica Moldova necesită studii complexe, care să aducă realizări concrete. Trei amenințări marchează vizibil viitorul umanității și ele sînt recunoscute unanim, atât de cercetători, cît și de politicieni și guverne, și anume modificările climatice, a peisajelor și eliberarea de

mentărilor statului în domeniul ecologiei.

Se poate afirma că mediul trebuie adaptat și organizat, pentru a răspunde nevoilor indivizilor, ceea ce presupune preluarea din natură a unor resurse și prelucrarea lor pentru a deservi populația, pentru a satisface doleanțele acestora. Această dependență cunoaște un mare

numeroaselor dispute între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare. Acest lucru a impus înființarea unor organizații internaționale, ce au ca obiective principale adoptarea unor soluții de diminuare a poluării și creșterea nivelului calității mediului, în ansamblu una din sarcinile de bază ale Republicii Moldova. Aderarea și

## ECOLOGIA – LINIA DE ACȚIUNE A IERARHIEI DECIZIILOR GUVERNAMENTALE



substanțe toxice în mediu. Deoarece problema mediului consider ca este, prin excelență, linia de acțiune, situată la cel mai înalt nivel al ierarhiei deciziilor guvernamentale și concretizează previziunea pe termen lung a umanității. Tot aici țin să evidențiez că determinarea problemelor globale constituie, fără îndoială, o variabilă instrumentală esențială:

- studiul posibilității aplicării în practică a experiențelor altor state în domeniul soluționării problemelor globale;
- determinarea nivelului de corespundere a legislației cu realitatea ecologică a Republicii Moldova;
- identificarea rolului mediului ambiant în cadrul dezvoltării sociale a Republicii Moldova;
- stabilirea importanței regle-

grad de reciprocitate, datorită faptului că nevoile umane se adaptează într-o măsură mai mare sau mai mică mediului.

Asigurarea unei calități corespunzătoare a mediului, protejarea lui, ca necesitate a supraviețuirii și progresului, reprezintă o problemă de interes major și actualitate vădită pentru evoluția socială. În acest sens, se impune păstrarea calității mediului, diminuarea efectelor negative ale activității umane cu implicații asupra acestuia.

Poluarea și diminuarea drastică a depozitelor de materii regenerabile în cantități și ritmuri ce depășesc posibilitățile de refacere a acestora pe cale naturală au produs dezechilibre considerabile ecosistemului planetar.

Protecția mediului este o problemă majoră a ultimului deceniu dezbătută la nivel mondial, fapt ce a dat naștere

colaborarea constructivă cu aceste organisme internaționale consider că ar trebui să fie pentru a uni forțele întru păstrarea și restabilirea unui mediu sănătos.

Presiunea activității omului asupra mediului natural crește foarte rapid. Aceasta este o altă problemă globală a timpului, care necesită soluții specifice. De asemenea, se accelerează dezvoltarea industrială, schimburile, circulația mărfurilor, spațiul ocupat, parcurs și utilizat pentru activitățile umane este din ce în ce mai vast. Această evoluție își pune amprenta în mod nefavorabil asupra mediului și a componentelor sale.

Un alt factor care dăunează mediului este modernizarea transporturilor, accesibilitatea lejeră în spațiile verzi. Comportamentul individului poluează mediul într-o măsură mai mare sau mai mică, fie sub forma activității cotidiene, fie a consumurilor turistice.

În final aș menționa faptul că prin dezvoltarea activității umane sînt afectate toate componentele mediului în proporții diferite. Dintre aceste elemente cele mai importante sînt: peisajele, solul, apa, flora, fauna, monumentele, parcurile și rezervațiile, precum și biosfera. În consecință, conservarea funcțiilor igienico-sanitare, recreativă și estetică ale elementelor componente ale mediului natural constituie garanția unei dezvoltări continue a societății umane.

**Sergiu JIMIGA,**  
șeful Inspecției Ecologice,  
r-l Nisporeni

# INSTRUIREA FUNCȚIONARILOR PUBLICI PE TEREN

Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova a organizat în perioada **17-28 martie curent**, în temeiul prevederilor Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.133 din 11.02.2008, un seminar de instruire a **specialiștilor responsabili de lucrul cu petițiile din cadrul ministerelor, altor autorități administrative centrale**.

Participanții la curs au

o conduce, precum și despre experiența acestora în domeniul lucrului cu petițiile cetățenilor.

Familiarizarea cu bunele practici și experiența avansată de organizare și funcționare a lucrului cu petițiile în cadrul Direcției petiții, relații cu publicul și mass-media le-a permis cursanților să cunoască noi modalități și procedee de muncă în sectorul încredințat.

referitor la activitatea desfășurată.

Un interes sporit a prezentat Strategia de informare a populației în baza analizei adresărilor scrise și verbale ale cetățenilor, elaborată în cadrul Casei

amplă despre procesul de lucru cu petițiile au prezentat colaboratorii Direcției petiții, relații cu publicul și mass-media Maria Șarcova, Maria Maciuga, Marina Lozovan, Valentina Dubalaru, Liuba Bondarenco.



întreprins, în ziua de 21 martie a.c., în scopul efectuării unui schimb de experiență, o vizita de studii la Casa Națională de Asigurări Sociale.

Cursanții au fost salutați de către dna Maria Borta, președintele Casei Naționale de Asigurări Sociale, care a vorbit despre activitatea autorității pe care

Aducem mulțumiri deosebite dnei **Tatiana Aculova** - șef-adjunct al Direcției petiții, relații cu publicul și mass-media, dnei **Irina Costricenco** - șefa Secției relații cu publicul și mass-media, pentru organizarea și desfășurarea la un nivel înalt a vizitei, pentru comunicările interesante



Naționale de Asigurări Sociale și pusă în aplicare inclusiv prin intermediul ziarului „Asigurarea socială”.

Participanții la curs au apreciat înalt informația prezentată de către consultanții Raisa Drozdova, Ecaterina Musina referitor la activitatea Punctului de consultanță: audiența cetățenilor, „linia fierbinte”, standul informațional.

Participanții la curs au menționat ca fiind de un real folos și un exemplu demn de urmat modalitatea de lucru cu petițiile: etapele inițiale și finale ale procesului de prelucrare a petițiilor, arhivarea lor, analiza, dările de seamă, controlul asupra executării petițiilor, lucrul cu programele informaționale de calculator. O informație

Informația despre vizita de studii, precum și materialele informative vor fi expuse în cadrul Direcției perfecționare profesională a personalului a Academiei pentru consultare și exemplu demn de urmat de către alte autorități ale administrației publice.

Mizăm și în continuare pe susținerea Casei Naționale de Asigurări Sociale în organizarea și desfășurarea procesului de perfecționare continuă a funcționarilor din administrația publică.

**Aurelia ȚEPORDEI,**  
specialist principal,  
Direcția perfecționare  
profesională a  
personalului,  
Academia de  
Administrare Publică

*Culmea prostiei: să stingi lampa și să aprinzi un chibrit să vezi dacă s-a stins.*

*Culmea nesimțirii: să scrii pe colivă „La mulți ani!”.*

*Culmea vitezei: să alergi în jurul unui stîlp pînă îți vezi spatele.*

*Culmea culmilor: mutul îi spune surdului că orbul se uită la ei.*

\* \* \*

*Cînd a apărut democrația???*

*Cînd Dumnezeu l-a luat pe Adam, l-a dus la Eva și i-a zis:*

*Alege-ți o soție!*

\* \* \*

*Merg trei băieți la examen. Unul deștept, unul moderat și altul prost.*

*Intră deșteptul, în scurt timp iese. Toți îl întreabă cum a fost.*

*- Ca de la profesor la profesor.*

*Intră moderatul, după aceea iese. Toți îl întreabă cum a fost.*

*- Ca de la elev la profesor.*

*Intră prostul, după aceea iese. Toți îl întreabă cum a fost.*

*- Ca de la preot la preot.*

*- Cum așa?*

*- Cînd puneam el întrebările, îmi făcăm eu cruce, iar cînd dădeam eu răspunsurile, își făcea el cruce!*

*Unui tip i s-a stricat imprimanta și pentru că nu știa ce să facă cu ea cheamă un specialist de la o firmă. Acesta vine foarte repede și îi spune că imprimanta nu are nimic, probabil trebuie numai curățată. Dar cum firma cere o mulțime de bani ca să facă asta, ar fi mai bine să citească singur cartea tehnică și să încerce să o curețe fără ajutor. Plăcut surprins, omul îl întreabă pe specialist:*

*- Șeful tău știe ce faci? Ar fi trebuit să iei banii, chiar dacă sînt cîștigați ușor.*

*- De fapt, a fost chiar ideea lui să dăm astfel de sfaturi oamenilor pentru că a constatat că facem mai mulți bani după ce aceștia încearcă să facă reparațiile singuri.*

\* \* \*

*La Biroul de Resurse Umane:*

*- Căutăm pe cineva care nu se dă înapoi de la nici un fel de muncă și nu se îmbolnăvește niciodată.*

*- OK, angajați-mă pe mine, vă ajut eu să căutați.*

\* \* \*

*De ziua bunicii, fiul îi face cadou un aparat de auz, pentru că ea are mici probleme cu auzul.*

*O săptămînă a trecut și fiul o întreabă:*

*- Auzi acum mai bine?*

*- Mult mai bine, mi-am schimbat testamentul de cinci ori...*

## AVIZ

Continuă abonarea pentru prima jumătate a anului 2008 la ziarul "Funcționarul public - Государственный служащий" și la revista științifico-metodică trimestrială "Administrarea publică", publicații ale Academiei de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Revista  
"ADMINISTRAREA  
PUBLICĂ"

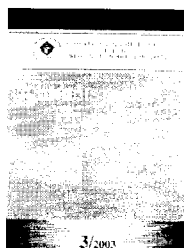
apare trimestrial.

Costul unui abonament:

6 luni – 60 lei 00 bani;

3 luni – 30 lei 00 bani.

Indice poștal – 76957.



Ziarul  
"FUNȚIONARUL  
PUBLIC"

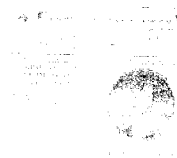
apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

6 luni – 48 lei 00 bani;

3 luni – 24 lei 00 bani.

Indice poștal – 67919



**ECHIPA  
REDACȚIONALĂ**

**Vlad CIOBANU - șef secție,**  
**Mihai MANEA, Galina MARDARE, Ana SPATARENCO - specialiști principali,**  
**Elena BALMUȘ - specialist coordonator, Tatiana DODON - specialist.**

"Funcționarul public" - supliment la revista  
"Administrarea Publică" - publicație  
a Academiei de Administrare Publică  
pe lângă Președintele Republicii Moldova

**ADRESA  
NOASTRĂ:**

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.  
Ziarul apare de două ori pe lună.  
Indice 67919  
Coli de tipar 1,5. Tiraj 550.  
Dat la tipar 01. 04. 2008



28-40-78

E-mail: sae@aap.gov.md

E-mail: sectia\_a\_aap.gov@yahoo.com